

KENDELSE

afsagt den 2. januar 2025

i

faglig voldgift FV2024-341

**Forsikringsforbundet
(advokat Jakob Bjerre)**

mod

F&P Arbejdsgiver

for

**Topdanmark Forsikring A/S
(advokat Kirsten Brask Lillevang)**

Uoverensstemmelsen

Sagen angår navnlig fortolkning af forsikringsoverenskomstens bestemmelser om lokalaftaler, herunder i lyset af ”Slutprotokol OK 2023”. Hovedspørgsmålet er, om Topdanmark Forsikring A/S efter det nugældende overenskomstgrundlag er forpligtet til at indgå lokalaf tale om at videreføre visse ansættelsesvilkår for taksatorer, der før 1. april 2023 var reguleret af sær-overenskomster.

Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 26. november 2024 forhandlet for en faglig voldgift med højesteretsdommer Rikke Foersom som opmand med følgende partsudpegede medlemmer:

For klager, Forsikringsforbundet: advokat Ann-Beth Kirkegaard, chef for arbejdsmiljø og arbejdsskade hos Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), og advokat Michael Møllegaard Jessen, HK Danmark.

For indklagede, F&P Arbejdsgiver for Topdanmark Forsikring A/S: direktør Sanne Claudius Stadil og arbejdsmiljøchef Morten Holm Bundgaard, begge F&P Arbejdsgiver.

Der er under den mundtlige forhandling afgivet forklaring af A, B og C.

Efter forhandling og votering kunne der ikke opnås enighed om eller flertal for en afgørelse blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen skal derfor træffes af opmanden.

Parternes påstande

Forsikringsforbundet har nedlagt påstand om, at Topdanmark Forsikring A/S skal anerkende, at det i ”Slutprotokol OK 2023” (vedrørende fornyelse af ”Overenskomst 2023 Forsikringsområdet” mellem tidligere Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) – nu F&P Arbejdsgiver – og Forsikringsforbundet), under punkt 1 om ”Løn og dækningsområde” anførte, omhandlende ”lokale særoverenskomster” (under punktet ”Nyt løn- og arbejdstidssystem”), skal forstås således, at Topdanmark Forsikring A/S er forpligtet til – efter forhandlinger – at indgå

lokalaftale om videreførelse af særoverenskomsternes bestemmelser for taksatorer, der samlet set sikrer, at taksatorernes ansættelsesvilkår ikke forringes, såfremt der på virksomheden før den 1. april 2023 har været særoverenskomster for taksatorerne.

F&P Arbejdsgiver for Topdanmark Forsikring A/S har påstået frifindelse, subsidiært frifindelse for så vidt angår de taksatorer, der blev ansat 1. april 2023 eller senere.

Sagsfremstilling mv.

Taksatorernes ansættelsesvilkår var før 1. april 2023 reguleret i afsnit 4 om ”Taksatorer og lignende medarbejderkategorier” i den dagældende forsikringsoverenskomst suppleret af en række lokale særoverenskomster. Ved OK23-forhandlingerne var overenskomstparterne enige om, at forsikringsoverenskomsten skulle forenkles og moderniseres, hvilket skete bl.a. ved, at der blev indført et nyt løn- og arbejdstidssystem. Der blev samtidig gjort op med de lokale særoverenskomster, som en række medarbejdergrupper, herunder taksatorer, hidtil havde været omfattet af.

Den nye forsikringsoverenskomst (Overenskomst 2023 Forsikringsområdet) medførte, at alle medarbejdere i F&P Arbejdsgivers medlemsvirksomheder, der er omfattet af forsikringsoverenskomsten, pr. 1. april 2023 overgik til enten lønbånd 1 eller lønbånd 2, jf. overenskomstens afsnit 2. Taksatorerne, der som nævnt hidtil havde været omfattet af afsnit 4 i den tidligere overenskomst, overgik til lønbånd 2.

Det fremgår af den nugældende forsikringsoverenskomst bl.a., at lokale særoverenskomster indgået før 1. april 2023 (tidligere afsnit 4 og 5) bortfalder til udløb og kan videreføres som lokalaftaler, dog ikke med aftale om minimalløn og/eller trinstigninger.

Der er efter det oplyste indgået en række lokalaftaler mellem Forsikringsforbundet og flere af F&P Arbejdsgivers medlemsvirksomheder om at videreføre visse ansættelsesvilkår, der før 1. april 2023 var reguleret af særoverenskomster.

I Topdanmark Forsikring A/S er der ikke indgået lokalaftale om at videreføre ansættelsesvilkår for taksatorer, der før 1. april 2023 var reguleret i lokale særoverenskomster indgået mellem virksomheden og Personaleforeningen i Topdanmark. Topdanmark Forsikring har i stedet

valgt at indgå individuelle aftaler med taksatorer ansat inden 1. april 2023 om, at vilkår fra den hidtil gældende særoverenskomst for autotaksatorer ansat i Topdanmark (autotaksatoroverenskomsten) fortsætter som individuelle vilkår. Som eksempel på en sådan individuel aftale har Topdanmark Forsikring fremlagt følgende paradigme:

”Tillæg til ansættelseskontrakt [...]

Kære [navn]

I forbindelse med indgåelse af Forsikringsoverenskomsten 2023, er der sket ændringer i overenskomsten, som har betydning for dig.

Forsikringsoverenskomstens opbygning er ændret således, at alle Overassistenter på sluttrin, Fuldmægtige, IT-medarbejdere, Ekspeditionssekretærer og Taksatorer fremover vil være omfattet af Forsikringsoverenskomstens Lønbånd 2. Ændringen til Lønbånd 2 sker med virkning fra den 1. januar 2024.

Du overgår til Forsikringsoverenskomstens Lønbånd 2 med dine nuværende ansættelsesvilkår, som vil følge dig i din nuværende stilling. Autotaksatoroverenskomsten ophører, men vilkårene fra autotaksatoroverenskomsten fortsætter som individuelle vilkår, og er vedlagt som tillæg.

Dine ansættelsesvilkår 1. januar 2024:

- løn [...]
- pensionsprocent [...]
- seniordeltid [...]

Du vil fortsat have ret til seniorfridage, forhøjelse af pensionsprocenten, arbejdstidsbestemmelser, samt øvrige vilkår i henhold til autotaksatoroverenskomsten.

Øvrige ansættelsesvilkår f.eks. omsorgsdage følger Forsikringsoverenskomsten.

Dette brev udgør et tillæg til din ansættelseskontrakt, som du bør gemme og opbevare.

Med venlig hilsen
HR-afdelingen
Topdanmark Forsikring A/S”

Af uenighedsprotokollat underskrevet af Topdanmark Forsikring og Forsikringsforbundet i Topdanmark den 30. november 2023 fremgår bl.a.:

”Forhandlinger om overgangsordninger i medfør af OK 23

Parterne har drøftet ophør af særoverenskomster for taksatorer og forpligtelsen til at videreføre visse ansættelsesvilkår i en lokalaftale.

Selskabet ønsker ikke at indgå en lokalaftale for taksatorer, da selskabet ikke mener at være forpligtede hertil i medfør af OK23 slutprotokollat samt bilag hertil. Ved forhandlingerne af OK23 var der et stort fokus på og ønske om at forenkle overenskomsten, herunder at man fremover ikke ville have særoverenskomster for visse grupper af medarbejdere. Finansektorens Arbejdsgiverforening har givet Selskabet medhold i, at Selskabet berettiget kan afvise at indgå en lokalaftale for taksatorer.

Heroverfor mener Forsikringsforbundet i Topdanmark, at Selskabet er forpligtet til at videreføre visse ansættelsesvilkår i en lokalaftale, da der ikke er "solgt" noget centralt, der er forhandlet lokalt.

Parterne kunne ikke nå til enighed, og sagen overgives derfor til overenskomstens parter."

Der blev afholdt organisationsmøde den 9. januar 2024. Fra F&P Arbejdsgiver deltog D og C, og fra Forsikringsforbundet deltog B, E og F. Af mødereferatet, der er underskrevet af parterne, fremgår bl.a.:

"Forsikringsforbundet har begæret organisationsmødet på baggrund af, at Topdanmark har afvist at indgå en lokalaftale for selskabets taksatorer. Forsikringsforbundet mener, at det følger af parternes centrale overenskomstaftale om ophør af særoverenskomster, at Topdanmark er forpligtet til at videreføre særoverenskomstens bestemmelser i en lokalaftale ved udnyttelse af den i § 38 skabte bemyndigelse hertil.

F&P Arbejdsgiver fastholder, at Topdanmark ikke er forpligtet til at opretholde særoverenskomster eller videreføre dem i lokalaftaler. Særoverenskomstens vilkår er videreført individuelt i overensstemmelse med overenskomstaftalen for de taksatorer, der var ansat 1. april 2023. Forsikringsoverenskomstens § 38, stk. 2, slår fast, at der kan indgås lokalaftaler om taksatorens arbejdsredskaber. Dette er en mulighed og ikke en pligt. Bestemmelsen omfatter i øvrigt ikke mulighed for lokalaftale om taksatorers ansættelsesvilkår ud over arbejdsredskaber. Aftalemuligheden i § 38 handler således ikke om at videreføre taksatorernes ansættelsesvilkår generelt.

Parterne drøftede sagen. Enighed kunne ikke nås.

Forsikringsforbundet tog forbehold for at videreføre sagen."

Forsikringsforbundet indgav klageskrift den 14. marts 2024.

Der er under sagens behandling fremlagt en mail af 13. marts 2023 fra G, der på tidspunktet var administrerende direktør i Finanssektorenes Arbejdsgiverforening til A fra Forsikringsforbundet. Af mailen, der angår ”Sær-ok”, fremgår bl.a.:

”Kiggede lige på dine bemærkninger.
Specialistoverenskomsterne fortsætter for dem, der er uden for.
Afsnit 3, 4 og 5 forsvinder som udgangspunkt. Vi kan evt. indsætte hjemmel til lokalaftaler om fx bil, kontorhold etc.
For ex taksatorer?
Lad os drøfte i morgen.”

Forklaringer

A har forklaret bl.a., at hun er landsformand i Forsikringsforbundet. Hun var en del af forhandlingsdelegationen i marts 2023, hvor OK23 blev forhandlet. Det var et specielt forhandlingsforløb. Der var et stort ønske fra arbejdsgivers side om forenkling og modernisering af forsikringsoverenskomsten. Intentionen fra begge sider var at få en mere tidssvarende overenskomst, hvilket lykkedes efter et meget langstrakt forhandlingsforløb. Til det sidste møde blev der forhandlet i 30 timer for at nå i mål.

Den nye forenklede og moderniserede forsikringsoverenskomst var baseret på tillid mellem parterne. Der var enighed om, at det var et nulsumsspil. Den nye overenskomst måtte ikke medføre forringelser for nogen, men det skulle være mere enkelt for begge parter at være med i overenskomsten.

Det blev som en del af den nye overenskomst aftalt, at lokale særoverenskomster skulle ophøre og erstattes af lokalaftaler, der videreførte særoverenskomsternes vilkår. Lønbestemmelserne blev med OK23 taget ud af særoverenskomsterne og lagt ind i selve forsikringsoverenskomsten, men de øvrige særvilkår skulle videreføres som lokalaftaler. Lokalaftalerne skulle omfatte alle taksatorer – ikke kun dem, der var ansat i marts 2023, hvor den nye overenskomst faldt på plads. I Forsikringsforbundet var de meget optaget af, at gruppen af taksatorer, der hidtil havde været reguleret af særoverenskomster, ikke skulle opdeles i et A-hold og et B-hold.

Hun husker ikke, hvilke bemærkninger G fra Finanssektorenes Arbejdsgiverforening henviste til i mailen af 13. marts 2023. Det kan være nogle bemærkninger, som hun var kommet

med på et møde. Hun forstår mailen sådan, at der skulle laves lokalaftaler for taksatorerne, og at der skulle indsættes hjemmel til det i overenskomsten.

Før OK23 var der ca. 9.000 medlemmer i Forsikringsforbundet. Forsikringsforbundet ville gerne have udvidet sit dækningsområde, sådan at bl.a. medarbejdergruppen ”specialister” blev omfattet af forsikringsoverenskomsten. Nogle specialister var allerede medlemmer, men det var et fåtal. Der var et potentiale for nye medlemmer. Ved forhandlingsbordet blev det oplyst, at det drejede sig om ca. 3.000 nye medlemmer, men det holdt ikke helt.

Tanken med den nye forsikringsoverenskomst var som nævnt at opnå en forenkling. Forenklingen skete navnlig gennem det nye lønsystem. Alle medlemmer har nu samme løndannelse, herunder også taksatorerne. Der skal ikke længere forhandles løn med taksatorerne lokalt i de enkelte virksomheder. Desuden er der mulighed for lønpuljer. Det var arbejdsgiversiden, der ønskede, at særoverenskomsterne skulle bortfalde.

Mange virksomheder har indgået lokalaftaler til afløsning af særoverenskomsterne, hvilket er i overensstemmelse med intentionen bag den nye overenskomst. Topdanmark Forsikring og Købstædernes Forsikring er de eneste, der ikke har indgået lokalaftaler som forudsat i overenskomsten. Hun har ikke deltaget i lokale forhandlinger.

B har forklaret bl.a., at han har været advokat hos Forsikringsforbundet de sidste ca. 5 år. Han har været ansat ca. 10 år i Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), inden han kom til Forsikringsforbundet.

Ved overenskomstforløbet i 2023 blev der nedsat en arbejdsgruppe, der skulle se på, om man kunne forenkle og modernisere forsikringsoverenskomsten. Man ville noget andet og mere med forhandlingerne, end at det blot skulle være krav mod krav. Forsikringsoverenskomsten går langt tilbage, og der er meget historik. I Forsikringsforbundet kunne man godt se et behov for at forenkle og modernisere, herunder med hensyn til de mange løntrin og medarbejdergrupper.

Forsikringsforbundet havde fokus på at få et større medlemspotentiale. Det var sådan, at jo længere uddannelse medarbejderne havde, jo sværere var de at organisere. Forsikringsforbun-

det ville gerne have flere højtuddannede medarbejdere omfattet af forsikringsoverenskomsten. Han husker ikke, at de satte tal på, hvor mange medarbejdere det drejede sig om.

Der var mellem parterne enighed om, at særoverenskomsterne skulle bortfalde. Som han husker det, blev det præsenteret sådan lidt løsrevet, at man fra arbejdsgiversiden var træt af særoverenskomsterne med særlige vilkår. Det var ikke tanken, at vilkårene skulle forringes.

I Forsikringsforbundet kendte de ikke den nærmere værdi af særoverenskomsterne, men de vidste, at særoverenskomsterne spillede op mod 2020-overenskomsten, og at de under alle omstændigheder skulle fornyes i lyset af OK23, herunder fordi lønbestemmelser skulle udgå.

Han husker ikke, at det blev drøftet, om lokalaftalerne skulle gælde medarbejdere ansat efter 1. april 2023, men det var vigtigt for Forsikringsforbundet ikke at skabe et A-hold og et B-hold. De hidtil gældende særoverenskomster omfattede alle uanset ansættelsestidspunkt, og efter hans opfattelse skulle der ikke gælde noget andet for de lokalaftaler, der erstattede særoverenskomsterne.

Særoverenskomsten for 2020 for autotaksatorer ansat i Topdanmark Forsikring kunne af hver af parterne opsiges med fire måneders varsel til ophør ved udgangen af en marts måned, dog tidligst marts måned 2023. I de lokalaftaler, som han har set, har der været tilsvarende bestemmelser. Lokalaftalerne er – ligesom de hidtil gældende særoverenskomster – til udløb sammen med overenskomsten.

Den tidligere bestemmelse i Hovedaftalens § 10 udgik, idet alle særoverenskomster bortfaldt. Der var ikke længere behov for en procesregel om særoverenskomster. Der er ingen procesregler om de nye lokalaftaler. En lokalaftale er en kollektiv aftale og vil som udgangspunkt kun kunne opsiges til udløb sammen med overenskomsten. Individuelle aftaler kan opsiges med almindeligt opsigelsesvarsel og aftales væk, uden at Forsikringsforbundet vil være opmærksom på det. Han husker ikke, at muligheden for individuelle aftaler blev drøftet under OK23-forhandlingerne. Hvis det var blevet drøftet, at der kunne indgås individuelle aftaler i stedet for lokalaftaler, ville de have taget fat i det.

I det paradigme, som Topdanmark Forsikring har fremlagt som eksempel på de individuelle aftaler, der er indgået, henvises der til særoverenskomsten for autotaksatorer, og det fremgår, at vilkårene i særoverenskomsten fortsætter som individuelle vilkår.

Han læser mailen af 13. marts 2023 fra G fra Finanssektorenes Arbejdsgiverforening som et forsøg på at imødekomme en protest fremsat af Forsikringsforbundet. Der var ingen grund til at indsætte en hjemmel, idet man altid kan lave en lokalaftale.

Forsikringsoverenskomstens § 38, stk. 2, angår kun lokalaftaler om arbejdsredskaber. § 38, stk. 1, angår alle andre lokalaftaler.

Det er kun særoverenskomsterne for taksatorerne, der er blevet problematiseret efterfølgende. Der var under OK23-forhandlingerne enighed om, at virksomhederne havde pligt til at videreføre særoverenskomsterne i lokalaftaler. Når ordet ”kan” blev brugt, var det i mangel af bedre. De kunne ikke bruge ordet ”skal”, da ikke alle virksomheder havde særoverenskomster. Ordet ”skal” ville kunne læses sådan, at alle virksomheder skulle indgå en lokalaftale, uanset om der hidtil havde været en særoverenskomst. I Forsikringsforbundet ville de aldrig være gået med til, at det skulle være fakultativt for virksomhederne at videreføre hidtil gældende særoverenskomster som lokalaftaler. Det ville de have protesteret imod. Det var en del af forhandlingerne, at virksomhederne havde pligt til at indgå lokalaftaler som erstatning for de særoverenskomster, der blev aftalt væk.

C har forklaret bl.a., at han er chefforhandler hos F&P Arbejdsgiver. Det var han også under OK23-forhandlingerne. Han har været med i overenskomstforhandlingerne siden 2012 og dybt involveret i forsøget på at få et mere moderne lønsystem, hvilket lykkedes i 2023. Efter OK23 kunne der fjernes mange sider i forsikringsoverenskomsten, idet en række medarbejdergrupper blev slået sammen, og der blev indført lønbånd. Det var hjerteblod for F&P Arbejdsgiver at få indført lønbånd. Der var intense forhandlinger over to dage den 14.-15. marts 2023.

Hos F&P Arbejdsgiver havde man fokus på at få en overenskomst, hvor det lige blev behandlet lige. Taksatorerne adskiller sig ikke fra andre specialiserede forsikringsmedarbejdere. Det var vigtigt for F&P Arbejdsgiver, at særoverenskomsterne blev forhandlet væk, idet de ikke var tidssvarende. Samtidig havde deres medlemsvirksomheder et stort ønske om at komme af

med særøverenskomsterne. Der var eksempler på, at det kunne tage meget lang tid og kræve langvarige forhandlinger at få særøverenskomsterne på plads. Det virkede nogle gange som om, at ingen rigtig havde interesse i at få dem på plads.

Det var til arbejdsgivernes fordel, at særøverenskomsterne kom væk, men det skete som led i en forhandling, hvor der blev givet de største lønstigninger, som han har været med til at forhandle. Samtidig fik Forsikringsforbundet et større dækningsområde, idet specialister og studerende kom med i overenskomsten. Det ville potentielt betyde ca. 3.000 nye medlemmer, hvoraf ca. 2.300 var specialister, og ca. 700 var studerende. Forud for OK23 var specialisterne dækket af særlige "husøverenskomster", der var mere moderne og indeholdt bestemmelser om bl.a. jobløn og løndialog. Det var derfor ikke alle specialister, der tog godt imod den nye forsikringsøverenskomst.

Hos medlemsvirksomhederne ville de have særøverenskomsterne væk, så taksatorerne øverenskomstmæssigt blev behandlet som andre forsikringsmedarbejdere. I Forsikringsforbundet var man bange for, hvad taksatorerne ville sige til det, og man ville derfor gerne have et eller andet til taksatorerne. H, der var sekretariatschef i Forsikringsforbundet, fremsatte på den baggrund et ønske om en bestemmelse i forsikringsøverenskomsten, der kun angik taksatorerne. Bestemmelsen kom ind som § 38, stk. 2.

I øverenskomstgrundlaget er der ingen pligt for virksomhederne til at indgå lokalaftaler, men det kan de gøre. Hvis der bliver indgået en lokalaftale om taksatorernes arbejdsredskaber, så "fanger bordet", idet en sådan lokalaftale efter § 38, stk. 2, ikke kan opsiges til ophør. Under forhandlingerne blev der talt om, at vilkårene fra de hidtil gældende særøverenskomster kunne videreføres som individuelle vilkår som et tillæg til ansættelseskontrakten. Det er det, der er sket i Topdanmark Forsikring.

Han læser pkt. 2 i bilag 1.2 i slutprotokollen om "Overgang til bånd 2 fra afsnit 4 og 5" sådan, at afsnittet alene angår de medarbejdere, der var ansat på tidspunktet for forhandlingerne. Afsnittet handler om "visse medarbejdere", der "i dag" er omfattet af lokale særøverenskomster, og det fremgår, at der kan indgås lokalaftaler, der samlet sikrer, at "disse medarbejders nuværende ansættelsesforhold ikke forringes". Når man læser videre i afsnittet om pension, finder man datoen 1. april 2023, hvilket er udtryk for, at parterne alene havde tanke på de medarbejdere, der var ansat inden den dato. Taksatorer, der blev ansat efter denne dato, ville være

omfattet af lønbånd 2 med mulighed for lokalaftaler, men der var ingen pligt til at indgå lokalaftaler.

Han læser mailen af 13. marts 2023 fra G fra Finanssektorens Arbejdsgiverforening sådan, at den handler om bil, kontorhold mv. for taksatorer. Det er kernen i mailen. Mailen er sendt dagen inden den sidste forhandling, og Forsikringsforbundet havde som nævnt nogle reservationer med hensyn til taksatorerne. Han læser mailen som et forsøg på et kompromisforslag. Det handlede om at sætte ord på taksatorernes forhold for at vise dem, at de ikke var glemt.

Der er i alt ca. 500 taksatorer. Heraf er måske ca. 400 omfattet af lokalaftaler. Han kan ikke svare på, med hvilket varsel lokalaftalerne ville kunne opsiges. Kernen i de individuelle aftaler, som Topdanmark Forsikring har valgt at indgå med taksatorerne, er netop at sikre, at vilkårene for de taksatorer, der tidligere var omfattet af særoverenskomster, ikke forringes. Han kan ikke svare på, hvorfor nogle medlemsvirksomheder har valgt at indgå lokalaftaler, mens andre har valgt at indgå individuelle aftaler, men der kan sagtens være en værdi i at indgå en lokalaftale. Det er rigtigt, at individuelle aftaler kan varsles væk med individuelle varsler.

De individuelle aftaler, som Topdanmark Forsikring har indgået, forringer ikke vilkårene for taksatorer ansat inden 1. april 2023, og det blev drøftet ved forhandlingsbordet, at det var en mulighed at indgå individuelle aftaler. Nyansatte taksatorer vil være omfattet af den til enhver tid gældende forsikringsoverenskomst.

Overenskomstgrundlag

Forsikringsoverenskomsten

Af forsikringsoverenskomsten (Overenskomst 2023 Forsikringsområdet) indgået mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (nu F&P Arbejdsgiver) og Forsikringsforbundet fremgår bl.a.:

”Afsnit 2
Overenskomst om løn og arbejdstid mv.
...

§ 33 Lønbånd 2

Stk. 1. I lønbånd 2 aftales lønnen individuelt mellem selskabet og medarbejderen og skal mindst udgøre 32.000 kr. pr. måned på fuld tid, ekskl. pensionsbidrag.

...

§ 34 Jobløn og fleksibel arbejdstilrettelæggelse

Stk. 1. Medarbejdere med en grundløn ekskl. pension over 32.000 kr., der har fleksibel arbejdstilrettelæggelse, ansættes på jobløn.

...

Stk. 9. Lokale særoverenskomster indgået før 1. april 2023 (tidligere afsnit 4 og 5) bortfalder til udløb og kan videreføres som lokalaftaler, dog ikke med aftale om minimalløn og/eller trinstigninger.

...

§ 38 Lokalaftaler

Stk. 1. Der kan indgås lokalaftale mellem selskab og lokalafdeling for så vidt angår forhold på virksomheden, f.eks. tilkald og beredskab, skifteholds- og natarbejde, evt. anvendelse af timebank for medarbejdere i lønbånd 2 mm.

Stk. 2. Der kan indgås lokalaftaler om taksatorens arbejdsredskaber, f.eks. bilordninger, kontorhold, telefonordning mv. En sådan lokalaftale kan ikke opsiges til ophør, og kan sættes til afstemning blandt medlemmerne i den lokale taksatorforening, efter lokal forhandling.”

Slutprotokol OK 2023

”Slutprotokol OK 2023” blev underskrevet af Finanssektorens Arbejdsgiverforening (nu F&P Arbejdsgiver) og Forsikringsforbundet den 15. marts 2023.

Det fremgår af slutprotokollen, at der havde været afholdt forhandlingsmøder den 23. januar, 9. marts, 14. marts og 15. marts 2023. Forsikringsforbundet havde under forhandlingerne været repræsenteret af A, I, H og B. Finanssektorens Arbejdsgiverforening havde været repræsenteret af J, K, G, L og C.

Af slutprotokollens pkt. 1 om løn- og dækningsområde fremgår bl.a.:

”Nyt løn- og arbejdstidssystem

Der indføres et nyt moderne og forenklet løn- og arbejdstidssystem i forsikringsoverenskomsten, der understøtter fremtidens forsikrings- og pensionssektor til gavn for selskabets medarbejdere.

Afsnit 3, 4 og 5 udgår af overenskomsten og erstattes af teksten i bilag 1.1.

Afsnit 2 bliver ny ”lønbånd 1”. ”Lønbånd 2” indsættes som nyt afsnit.

Der er desuden enighed om, at lokale særoverenskomster (afsnit 4 og 5) ophører til udløb. Der kan indgås lokalaftale om videreførelse af særoverenskomstens vilkår, dog ikke minimalløn og trinstigninger. Særlige regler indsættes fsva. taksatorers arbejdsredskaber.

Som konsekvensrettelse udgår hovedaftalens § 10. Der henvises til bilag 1.1.

...

Overgang til nyt løn- og arbejdstidssystem

Som følge af indførelsen af det nye løn- og arbejdstidssystem er der aftalt en række overgangsordninger, der tager stilling til vilkår for forskellige arbejdsgrupper:

1. Overgang fra lønbånd 1 til 2
2. Overgang til lønbånd 2 fra afsnit 4 og 5
3. Overgang til lønbånd 2 fra afsnit 3
4. Specialister, fra lokale overenskomster efter hovedaftalens § 5, stk. 2, der omfattes af Forsikringsoverenskomsten
5. Nyansatte medarbejdere på lønbånd 2
6. Konsekvenser ved nyt dækningsområde

Der er enighed om, at nummerering og placering af nye bestemmelser klares redaktionelt. Der henvises til bilag 1.2.”

Af slutprotokollens bilag 1.1 fremgår bl.a.:

”§ Z Lokalaftale

Stk. 1. Der kan indgås lokalaftaler mellem selskab og lokalafdeling fsva. forhold på virksomheden, som f.eks. tilkald og beredskab, skifteholds- og natarbejde, evt. anvendelse af timebank for medarbejdere i lønbånd 2 mm.

Stk. 2. Der kan indgås lokalaftaler om taksatorers arbejdsredskaber, f.eks. bilordninger, kontorhold, telefonordning mv. En sådan lokalaftale kan ikke opsiges til ophør og kan sættes til afstemning blandt medlemmerne i den lokale taksatorforening efter lokal forhandling.”

Af slutprotokollatets bilag 1.2 fremgår bl.a.:

”2. Overgang til bånd 2 fra afsnit 4 og 5

Særoverenskomster

Visse medarbejdere ansat på afsnit 4 og 5 er i dag omfattet af lokale sær-overenskomster.

Idet disse overenskomster ophører ved overgangen, kan der indgås lokalaf-taler, der samlet set sikrer, at disse medarbejders nuværende ansættelses-vilkår ikke forringes.

...

Pension:

Medarbejdere, der hidtil har været omfattet af afsnit 4 og 5, bevarer ved overgangen eksisterende pensionsbidrag.

Medarbejdere født før 1. april 1978, der inden 1. april 2023 var ansat under af-snit 4 og 5, er fortsat berettiget til forhøjelse af selskabsbidrag således:

...”

Den tidligere bestemmelse i Hovedaftalens § 10

Som nævnt udgik § 10 i Hovedaftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening og For-sikringsforbundet som konsekvensrettelse, jf. bilag 1.1 til ”Slutprotokol OK 2023”. Af be-stemmelsen fremgik bl.a.:

”Stk. 1. Uenighed om fornyelse af særoverenskomster indgået mellem på den ene side FA eller en medlemsvirksomhed af FA og på den anden side Forsik-ringsforbundet eller en lokal personalesammenslutning tilsluttet Forsikringsfor-bundet kan ikke give anledning til arbejdsstandsning, jf. nærmere stk. 2 til 4.

Stk. 2. Når en særoverenskomst indgået mellem på den ene side FA eller en medlemsvirksomhed af FA og på den anden side Forsikringsforbundet eller en lokal personalesammenslutning tilsluttet Forsikringsforbundet er opsagt, skal der optages forhandling om en ny særoverenskomst.

Stk. 3. Såfremt der mellem parterne ikke opnås enighed om en ny særoverens-komst, eller medlemmerne af den lokale personaleforening, der er tilsluttet For-sikringsforbundet, forkaster resultatet, kan hver af parterne begære mægling med deltagelse af organisationerne. Mægling er obligatorisk.

...

Såfremt der ikke er opnået enighed senest 14 dage efter mæglingens påbegyn-delse, afgøres sagen ved faglig voldgift. Begæring herom skal fremsættes skrift-ligt af den respektive organisation.

Stk. 4. Selv om en særoverenskomst er opsagt og udløbet, er parterne dog for-pligtet til at overholde dens bestemmelser, indtil en anden er trådt i stedet, jf. Hovedaftalens § 6.”

Parternes argumentation

Forsikringsforbundet har anført navnlig, at forsikringsoverenskomstens § 38 ikke er fakultativ. Bestemmelsen skal læses i sammenhæng med ”Slutprotokol OK 2023” og det øvrige overenskomstgrundlag efter OK23-forhandlingerne og fortolkes i overensstemmelse med formålet med den nye forsikringsoverenskomst. Efter overenskomstgrundlaget har virksomhederne pligt til at indgå lokalaftaler til afløsning af de særoverenskomster, der bortfaldt. Der er ikke tale om en ”kan”-bestemmelse. Når der står ”kan” og ikke ”skal” i § 38 handler det alene om, at ikke alle arbejdsgivervirksomheder havde særoverenskomster. Det ville ikke give mening at forpligte alle virksomheder ved at skrive ”skal”.

Det følger klart af pkt. 2 om særoverenskomster i bilag 1.2 til slutprotokollen, at det gennem lokalaftaler skal sikres, at medarbejdere, der forud for OK23-forhandlingerne var omfattet af afsnit 4 og 5 i den tidligere forsikringsoverenskomst suppleret af lokale særoverenskomster, ikke får forringet deres arbejdsvilkår som følge af, at særoverenskomsterne bortfaldt.

Der er ikke i slutprotokollen, i bilagene til slutprotokollen eller i forsikringsoverenskomsten indsat en hjemmel til at fravige den aftalte kollektive ordning med særoverenskomster og lokalaftaler. Overenskomstgrundlaget pålægger de lokale arbejdsgivere gennem lokalaftaler at kompensere medarbejderne for de særoverenskomster, der faldt bort med OK23-forhandlingerne. Der er ikke valgfrihed mellem kollektiv og individuel regulering. Det har ikke været en del af drøftelser under OK23-forhandlingerne, at ansættelsesvilkår, der tidligere var reguleret af særoverenskomster, skulle kunne videreføres som individuelle aftaler. Aftalen var, at særoverenskomsterne skulle videreføres som lokalaftaler.

Det har formodningen imod sig, at Forsikringsforbundet skulle have accepteret, at der kan indgås individuelle aftaler til afløsning af særoverenskomsterne. En overgang fra lokalaftaler til individuel regulering medfører en væsentlig, herunder materiel, forringelse af taksatorernes vilkår, idet individuelle vilkår kan varsles ændret eller helt væk med individuelle varsler. Topdanmark Forsikrings tilgang med individuel regulering indebærer, at taksatorerne uden Forsikringsforbundets viden og accept individuelt vil kunne bortforhandle rettigheder, som forbundet kollektivt har forhandlet sig til. Det er ikke og har aldrig været meningen med overenskomstgrundlaget. Det er heller ikke i overensstemmelse med de beskyttelseshensyn, der ligger bag en kollektiv aftaleregulering.

Det var klart forudsat af parterne under OK23-forhandlingerne, at de hidtil gældende sær-overenskomster skulle videreføres som lokalaftaler. Det var navnlig vigtigt for taksatorerne, der skulle betrykkes i, at den nye overenskomst ikke ville medføre forringelser af deres arbejdsvilkår. Det har aldrig været hensigten, at en virksomhed skulle have valgfrihed mellem lokalaftaler og individuelle aftaler. Den nye overenskomst skulle være en forenkling, og der er ikke nogen forenkling i at skulle indgå individuelle aftaler med ca. 400 medarbejdere.

Overenskomstparterne aftalte, at de hidtil gældende særoverenskomster skulle afløses af lokalaftaler, og at der samlet set ikke måtte ske en forringelse af medarbejdernes ansættelsesvilkår. Aftalen gælder alle medarbejdere og ikke kun medarbejdere ansat inden 1. april 2023. Det har ikke været drøftet under OK23-forhandlingerne, at aftalen alene skulle gælde allerede ansatte medarbejdere. Det har ikke været hensigten.

F&P Arbejdsgiver for Topdanmark Forsikring har anført navnlig, at Topdanmark Forsikring ikke har pligt til at videreføre de hidtil gældende særoverenskomster gennem lokalaftaler.

Det fremgår udtrykkeligt af forsikringsoverenskomstens § 34, stk. 9, at lokale særoverenskomster indgået før 1. april 2023 ”kan” videreføres som lokalaftaler, så længe de ikke indeholder bestemmelser om minimalløn og trinstigninger. Det følger af bestemmelsen, der omfatter alle medarbejdergrupper, herunder også taksatorer, at der kan indgås lokalaftaler, men at det ikke er en pligt.

Af forsikringsoverenskomstens § 38 fremgår, at der ”kan” indgås lokalaf tale for så vidt angår forhold på virksomheden (stk. 1), og at der ”kan” indgås lokalaftaler om taksatorernes arbejdsredskaber (stk. 2). Bestemmelsens ordlyd støtter ikke, at der er en pligt til at indgå lokalaftaler om arbejdsredskaber eller om andre ansættelsesvilkår, der tidligere var reguleret af særoverenskomster. Det var vigtigt for Forsikringsforbundet, at taksatorerne fik en specialbestemmelse, så taksatorerne kunne se, at der var tænkt på dem. Bestemmelsen § 38, stk. 2, siger imidlertid blot, at hvis der indgås lokalaftaler om taksatorernes arbejdsredskaber, gælder der særlige regler om uopsigelighed og afstemning. Bestemmelsen er udtryk for symbolpolitik, hvilket ikke er usædvanligt.

Pkt. 2 om særaftaler i bilag 1.2 til slutprotokollen handler om at beskytte de taksatorer, der allerede var ansat. Tanken var, at ingen af de allerede ansatte taksatorer skulle have forringet

deres ansættelsesvilkår som følge af, at særoverenskomsterne bortfalder. Overenskomstgrundlaget efter OK23-forhandlingerne indeholder ikke nogen pligt til at indgå lokalaftaler som erstatning for de hidtil gældende særoverenskomster, og det kræver ikke nogen særlig hjemmel at videreføre ansættelsesvilkår ved individuelle aftaler. Det afgørende er, at medarbejderne ikke får forringet deres arbejdsvilkår.

Formålet med den nye forsikringsoverenskomst var at få en mere moderne og forenklet overenskomst. Der blev bl.a. indført et nyt løn- og arbejdstidssystem, og det blev aftalt, at de mange særoverenskomster, der hidtil havde suppleret forsikringsoverenskomsten, skulle bortfalde. Det savner mening at indgå en aftale om, at særoverenskomster indgået før 1. april 2023 skulle bortfalde, hvis tanken var, at særoverenskomsterne blot skulle erstattes af lokalaftaler. Det har formodningen imod sig. Særoverenskomsterne blev forhandlet væk bl.a., fordi erfaringen viste, at det var tungt at forhandle dem på plads, og at det ikke blev prioriteret lokalt. Det samme gælder for lokalaftaler. Det er derfor mest naturligt og bedst stemmende med forsikringsoverenskomstens overordnede formål, at der ikke er en pligt for medlemsvirksomhederne til at videreføre de hidtil gældende særoverenskomster som lokalaftaler. Det er en del af den samlede forhandling, hvor resultatet overordnet blev, at Forsikringsforbundet fik et markant større dækningsområde, mens arbejdsgiversiden fik et nyt lønsystem og kom af med særoverenskomsterne.

Hvis Topdanmark Forsikring er forpligtet til at indgå lokalaftale om videreførelse af særoverenskomsters bestemmelser for taksatorer, skal lokalaftalen alene gælde taksatorer ansat inden 1. april 2023. Pkt. 2 om særoverenskomster i bilag 1.2 til slutprotokollen kan ikke læses på anden måde, hvilket støttes af det, der er anført om pension.

Opmandens begrundelse og resultat

Sagens spørgsmål

Sagen angår navnlig fortolkning af forsikringsoverenskomstens bestemmelser om lokalaftaler, herunder i lyset af ”Slutprotokol OK 2023”. Hovedspørgsmålet er, om Topdanmark Forsikring A/S efter det nugældende overenskomstgrundlag er forpligtet til at indgå lokalaftale om at videreføre visse ansættelsesvilkår for taksatorer, der før 1. april 2023 var reguleret af særoverenskomster.

Er Topdanmark Forsikring forpligtet til at indgå lokalaftale om at videreføre visse ansættelsesvilkår for taksatorer?

Taksatorers ansættelsesvilkår var før 1. april 2023 reguleret i afsnit 4 i den tidligere forsikringsoverenskomst suppleret af en række lokale særoverenskomster. Pr. 1. april 2023 overgik taksatorer til lønbånd 2, jf. afsnit 2 om løn og arbejdstid mv. i forsikringsoverenskomsten (Overenskomst 2023 Forsikringsområdet). Samtidig bortfaldt lokale særoverenskomster indgået før 1. april 2023.

Det fremgår af forsikringsoverenskomstens afsnit 2, § 34, stk. 9, at lokale særoverenskomster indgået før 1. april 2023 (tidligere afsnit 4 og 5) bortfalder til udløb og kan videreføres som lokalaftaler, dog ikke med aftale om minimalløn og/eller trinstigninger. Om ”Lokalaftaler” fremgår nærmere af afsnit 2, § 38, stk. 1, at der kan indgås lokalaftale mellem selskab og lokalafdeling for så vidt angår forhold på virksomheden, f.eks. tilkald og beredskab, skifteholds- og natarbejde. Af § 38, stk. 2, fremgår, at der kan indgås lokalaftaler om taksatorens arbejdsredskaber, f.eks. bilordninger, kontorhold, telefonordning mv., og at en sådan lokalaftale ikke kan opsiges til ophør og kan sættes til afstemning blandt medlemmerne i den lokale taksatorforening efter lokal forhandling.

De nævnte bestemmelser indeholder efter deres ordlyd ikke en forpligtelse for selskab og lokalafdeling til at videreføre lokale særoverenskomster indgået før 1. april 2023 som lokalaftaler. Af bestemmelserne fremgår alene, at der kan indgås lokalaftaler for så vidt angår forhold på virksomheden, og at der gælder særlige regler om opsigelse og afstemning, hvis der indgås lokalaftaler om taksatorers arbejdsredskaber.

Ifølge slutprotokollen (Slutprotokol OK 2023) var overenskomstparterne under forhandlingerne enige om, at der kunne indgås lokalaftale om at videreføre ansættelsesvilkår, der hidtil havde været reguleret i lokale særoverenskomster, dog ikke med aftale om minimalløn og trinstigninger, og at der i forsikringsoverenskomsten skulle indsættes særlige regler om taksatorers arbejdsredskaber. Det fremgår desuden af pkt. 2 i bilag 1.2 til slutprotokollen, at ”visse medarbejdere ansat på afsnit 4 og 5 er i dag omfattet af lokale særoverenskomster”, og at der, idet disse overenskomster ophører ved overgangen, kan ”indgås lokalaftaler, der samlet set sikrer, at disse medarbejders nuværende ansættelsesvilkår ikke forringes”.

Det fremgår ikke af overenskomstgrundlaget, at der skal indgås lokalaftale om at videreføre visse ansættelsesvilkår i de hidtil gældende særoverenskomster, eller at de lokale parter er forpligtede til at indlede forhandling om en sådan lokalaftale. Det ses heller ikke at være reguleret eller drøftet, hvad der skal ske i tilfælde, hvor det ikke lykkes for de lokale parter at nå til enighed om en lokalaftale.

Overenskomstgrundlaget indeholder ingen omtale af muligheden for at videreføre visse ansættelsesvilkår fra særoverenskomsterne ved at indgå individuelle aftaler, og der er ifølge de afgivne forklaringer forskellige opfattelser af, om overenskomstparterne under OK23-forhandlingerne drøftede denne mulighed.

På den baggrund er det min opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Topdanmark Forsikring efter overenskomstgrundlaget er forpligtet til at indgå lokalaftale om at videreføre visse ansættelsesvilkår for taksatorer, der før 1. april 2023 var reguleret i særoverenskomster.

Jeg bemærker, at det anførte i pkt. 2 i bilag 1.2 til slutprotokollen efter min opfattelse må forstås sådan, at det under OK23-forhandlingerne blev aftalt, at det skulle sikres, at de medarbejdere, herunder taksatorer, der før 1. april 2023 var omfattet af lokale særoverenskomster, samlet set ikke fik forringet deres ansættelsesvilkår som følge af, at særoverenskomsterne bortfaldt.

Da det efter det oplyste fremgår af de individuelle aftaler, som Topdanmark Forsikring har indgået med taksatorer ansat inden 1. april 2023, at autotaksatoroverenskomsten ophører, men at vilkårene fra autotaksatoroverenskomsten fortsætter som individuelle vilkår, kan det efter oplysningerne om overenskomstgrundlaget før og efter 1. april 2023 ikke lægges til grund, at disse taksatorer samlet set har fået forringet deres arbejdsvilkår.

Efter det anførte kan det forhold, at individuelle aftaler kan ændres eller varsles bort med det individuelle opsigelsesvarsel, ikke i sig selv føre til, at Topdanmark Forsikring efter overenskomstgrundlaget er forpligtet til at indgå lokalaftale om at videreføre visse ansættelsesvilkår for taksatorer, der før 1. april 2023 var reguleret af særoverenskomsten for autotaksatorer.

Sammenfatning og konklusion

Forsikringsforbundet kan ikke få medhold i, at Topdanmark Forsikring er forpligtet til – efter forhandlinger – at indgå lokalaf tale om videreførelse af særoverenskomsternes bestemmelser for taksatorer, der samlet set sikrer, at taksatorernes ansættelsesvilkår ikke forringes, såfremt der på virksomheden før den 1. april 2023 har været særoverenskomster for taksatorerne.

Jeg tager derfor Topdanmark Forsikrings påstand om frifindelse til følge.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Topdanmark Forsikring A/S frifindes.

Parterne skal betale egne sagsomkostninger og skal hver betale halvdelen af opmandens honorar.

København, den 2. januar 2025

Rikke Foersom